

Project fishflowform – nieuwsbrief november 2015

Het project fishflowform is volop in ontwikkeling!

In onze projectnotitie hebben wij de aanleiding, de doelstellingen, de onderzoeksopzet en de fasering van het project fishflowform uitgebreid beschreven (zie onze website: www.fishflowform.nl). Op dit moment zijn wij bezig met de laatste voorbereidingen voor de 2e fase van het project, waarin een in-situ experiment met een prototype van de fishflowform wordt uitgevoerd en wordt begeleid door een gedegen onderzoeksprogramma. In deze eerste nieuwsbrief geven wij over dit alles een tussentijdse stand van zaken.

Logo stichting fishflowform (ontwerp: Paul van Dijk)

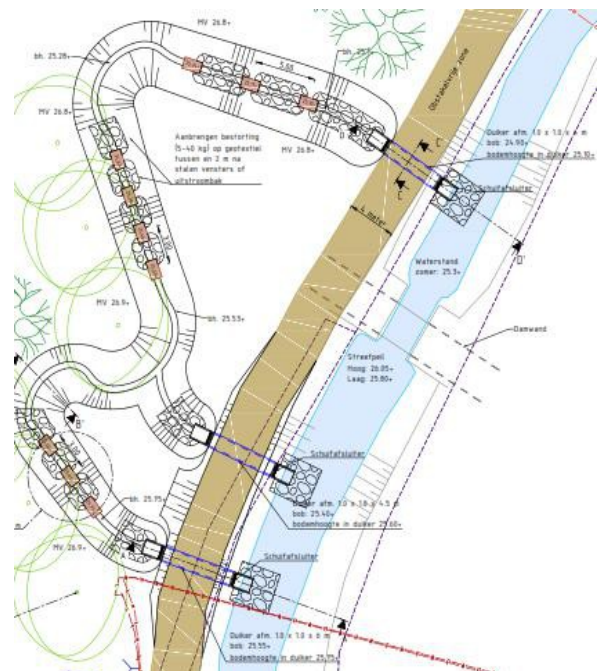
Vorbereidingen in situ beproeving fishflowform locatie Molenheide

De belangrijkste partner in het project, het waterschap de Dommel in Noord Brabant heeft -als onderdeel van een beekherstelproject- een onderzoekslocatie ter beschikking gesteld in de Bulder Aa, ter plekke van de stuw Molenheide in de gemeente Soerendonk. Bijzonder van deze locatie is dat hij op een steenworp afstand ligt van de rioolwaterzuiveringsinstallatie Soerendonk alwaar enige jaren geleden met succes een grootschalige toepassing van flowforms als schakel in het zuiveringsproces is gerealiseerd. Destijds was dit een wereldprimeur!

Het Waterschap heeft inmiddels alle formele procedures doorlopen om het fishflowform experiment mogelijk te maken.

Het ingenieursbureau Royal HaskoningDHV heeft in opdracht van het Waterschap een ontwerp en bestek opgesteld voor de vispassage met de daarin geplaatste fishflowforms, inclusief alle bijbehorende infrastructuur en onderzoeksfaciliteiten.

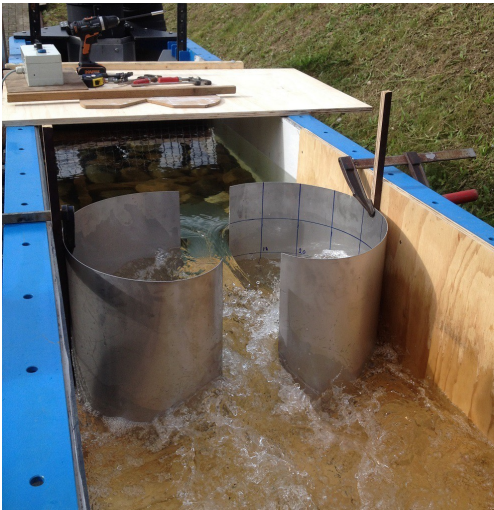
Op basis van dit ontwerp zal de aannemer binnenkort beginnen met de aanleg die naar verwachting begin volgend jaar gereed zal zijn. Direct daarna willen wij als Stichting Fishflowform starten met ons veldonderzoek.

Vispassage met fishflowforms in Bulder Aa te Soerendonk (uitsnede bestekstekening Royal HaskoningDHV)

Tussentijds onderzoek bij BAT Sittard

Op voorstel van en voor rekening van het Waterschap heeft een tussentijds vooronderzoek plaatsgevonden bij het Bureau voor Aangepaste Technologie (BAT) te Sittard. Dit bureau beschikt over faciliteiten voor hydrodynamische proeven, waarbij ook visgedrag kan worden onderzocht. Bij dit onderzoek zijn verschillende door beeldhouwer en flowformontwerper Paul van Dijk ontworpen modellen voor fishflowforms getest. Het resultaat is tweeledig: er is een vorm bepaald die hydrodynamisch goed voldoet en daarnaast vispasseerbaar is gebleken. Een veelbelovend resultaat! Een gevolg hiervan is dat het onderzoek aan de fishflowform op locatie, wat de stromingstechnische aspecten betreft, beperkt kan blijven en meer gericht kan plaatsvinden.

Proefopstelling bij BAT Sittard (foto: Bart Wesseling)

Vis passeert fishflowform (foto: Sjaak Dehing, BAT, Sittard)

Uitzicht op 2e fishflowform experiment op landgoed het Lankheet

De beheerder van het in Twente gelegen landgoed het Lankheet heeft enige tijd geleden de wens uitgesproken om gezamenlijk te onderzoeken of op het landgoed een tweede fishflowform experiment kan worden uitgevoerd. Het zou gaan om een toepassing in een parallelbeek van de Buurser Beek, waarin het waterschap Rijn en IJssel afgelopen zomer een klassieke stortsteencascade vispassage heeft aangelegd. De Buurser Beek is een forse stroom die onderdeel vormt van de (te herstellen) vismigratie tussen de IJssel en het stroomgebied in Duitsland.

De beoogde fishflowform zou worden gerealiseerd in een recent geconstrueerd sluisje voor recreatievaart, dat daarmee een dubbelfunctie zou krijgen.

Deze optie zou in meerdere opzichten een waardevolle aanvulling zijn op het onderzoek in Noord Brabant, onder meer omdat het hier om aanzienlijke grotere beekafvoeren gaat.

In het voorjaar van 2016 zullen nadere besprekingen plaatsvinden over dit mogelijke 2e fishflowform veldonderzoek.

Sluisje recreatievaart (Foto: Hans Brinkerink)

Financiering

Het waterschap de Dommel draagt het merendeel van de kosten van het project Molenheide, bestaande uit het bestekontwerp en de aanleg van de vispassage waarin de fishflowforms worden geplaatst en daarnaast de kosten van het chemische en visecologische onderzoek.

Voor het door de Stichting Fishflowform uit te voeren onderzoek is aanvankelijk een raming gemaakt van € 28.000 voor het deelproject Molenheide. Samenhangend met het tussentijdse onderzoek bij BAT te Sittard -dat eveneens werd gefinancierd door het waterschap de Dommel- is een herziene begroting gemaakt. Hierin zijn verdisconteerd een besparing op het hydrodynamische onderzoek (wegens het feit dat dat inmiddels al voor een belangrijk deel heeft plaatsgevonden) en een vermindering van de onvoorziene kosten (wegens het feit dat het functioneren van de fishflowform in principe al is aangetoond).

In totaal ramen wij het benodigde budget nu op € 22.000.

De inkomsten uit diverse medefinancieringen zijn als volgt:

Triodos Foundation	€ 5.000,--	
ASN Foundation	€ 5.000,--	
Fred Foundation	€ 7.000,--	
particuliere schenking	€ 2.000,--	
crowdfunding actie	€ 2.674,44	(stand per 24-11-15; actie loopt nog)
	-----+	
Totaal	€ 21.674,44	

Er is dus op dit moment nog een tekort van slechts € 325,56. Ter overbrugging hebben de bestuursleden zich hiervoor garant gesteld. Wij verwachten evenwel dat bedrag o.a. door de lopende crowdfunding nog binnen te krijgen.

Zoals gezegd: de crowdfunding actie loopt nog en dat stemt ons gelukkig. Met een experimenteel project weet je namelijk nooit 100% welke onverwachte kosten zich nog zullen aandienen.

Bovendien heeft het financiële plaatje alleen betrekking het deelproject Molenheide. Als in het in het voorjaar van 2016 het overleg over het deelproject het Lankheet resulteert in een positief besluit daarover, zal opnieuw de financiering daarvoor dienen te worden veiliggesteld. Alle schenkingen die alsnog worden gedaan zullen dan ook met dankbaarheid worden ontvangen. Op de website www.fishflowform.nl is alle informatie over de crowdfunding activiteit te vinden.

Tot slot

Rond het project fishflowforms heeft zich een breed netwerk gevormd van mede-financiers, deelnemers aan de crowdfunding actie, partners, mede-onderzoekers en vele sympathisanten. Wij vertrouwen er op met deze eerste nieuwsbrief aan al deze mensen en organisaties een getrouw beeld te hebben geschetst van de actuele stand van zaken van ons project en nemen ons voor om een dergelijke nieuwsbrief enkele malen per jaar, op momenten dat er nieuws te melden is, uit te brengen.

Mocht de nieuwsbrief aanleiding zijn voor het stellen van vragen en/of het doen van suggesties dan kunnen deze worden gericht aan info@fishflowforms.nl of 06 – 1032 6422

Met een vriendelijke groet,

Stichting Fishflowform

Bart Wesseling, voorzitter

Hans van Sluis, secretaris

Peter Schukking, penningmeester

